

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobce: I. M.

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2024 č. j. MPSV-2024/218295-421/1,
ve věci podpory v nezaměstnanosti,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Mezi žalobcem a žalovaným je spor o výši přiznané podpory v nezaměstnanosti. Klíčovou otázkou je, zda následné přihlášení se k důchodovému pojištění a uhrazení záloh na důchodové pojištění má vliv na to, aby podnikání takto dopojištěné osoby samostatně výdělečně činné bylo posledním předchozím zaměstnáním před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání.
2. Žalobce požádal dne 2. 8. 2024 o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání a o podporu v nezaměstnanosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. Ch.

3. Úřad práce dne 9. 9. 2024 oznámil žalobci přiznání podpory v nezaměstnanosti od 1. 8. 2024, jejíž výše byla stanovena z násobků průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve které byla podána žádost o podporu v nezaměstnanosti. Vzhledem k nesouhlasu žalobce s tímto postupem Úřad práce 24. 9. 2024 o žádosti rozhodl formou rozhodnutí, kterým mu podporu v nezaměstnanosti přiznal ode dne 1. 8. 2024 po dobu 11 měsíců, výše byla stanovena z násobků průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o podporu v nezaměstnanosti, neboť podmínku doby předchozího zaměstnání žalobce splnil započtením náhradní doby zaměstnání a tato doba byla poslední započitatelnou dobou před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání. Úřad práce vyšel z toho, že v rozhodném období dvou let před podáním žádosti a zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání a o podporu v nezaměstnanosti (doba od 1. 8. 2022 do 31. 7. 2024) žalobce splnil podmínku 12 měsícům důchodového pojištění získaného zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností, vyplývající z § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, když tuto získal jako osoba samostatně výdělečně činná za měsíce prosinec 2022 a srpen 2023, tedy 2 měsíce, a dále poskytováním nepřetržité péče své matce, která je závislá na péči jiné osoby v II. stupni a péči žalobce poskytuje od 8. dubna 2021. Poslední dobou zaměstnání byla právě náhradní doba zaměstnání spočívající v péči o matku, a proto v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 písm. a) zákona o zaměstnanosti byla žalobci podpora v nezaměstnanosti stanovena v návaznosti na průměrnou mzdu v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o tuto podporu.
4. Žalobce v námitkách proti tomuto rozhodnutí poukázal na to, že jeho posledním zaměstnáním bylo podnikání jako osoba samostatně výdělečně činná, kdy byl veden v evidenci osob samostatně výdělečně činných rovněž v době od 1. 7. 2024 do 31. 7. 2024. Žalobce se přihlásil k důchodovému pojištění a uhradil zálohy na důchodovém pojištění. Podle něj tedy poslední dobou zaměstnání bylo podnikání.
5. Žalovaný tomuto názoru žalobce v napadeném rozhodnutí nepřisvědčil. Žalobce až v odvolání doložil potvrzení vystavené Územní správou sociálního zabezpečení pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj (ÚSSZ) dne 25. 9. 2024, ze kterého vyplývá oproti doloženému potvrzení ÚSSZ ze dne 6. 8. 2024, že byl žalobce k 25. 9. 2024 v kalendářním roce 2024 přihlášen k důchodovému pojištění a uhradil zálohy na důchodové pojištění za dobu od 1. 7. 2024 do 31. 7. 2024. V potvrzení z 6. 8. 2024 je však uvedeno, že žalobce byl naposledy důchodově pojištěn za dobu od 1. 8. 2023 do 31. 8. 2023 a v roce 2024 k důchodovému pojištění přihlášen nebyl. K novému stavu podle potvrzení z 25. 9. 2024 nelze přihlídnout. O nároku na podporu v nezaměstnanosti musí být rozhodnuto na základě skutkového stavu věci existujícího ke dni podání této žádosti. Tímto dnem je 1. srpen 2024. Z potvrzení ÚSSZ ze dne 6. 8. 2024 je zjevné, že žalobce byl v červenci 2024 pouze veden v evidenci osob samostatně výdělečně činných, avšak nezískal za tuto dobu důchodové pojištění, neboť nebyl přihlášen k důchodovému pojištění a nehradil zálohy na důchodové pojištění. K důchodovému pojištění se přihlásil až po 6. 8. 2024. Doplnění záloh na důchodovém pojištění s žalobcem tedy nemůže mít vliv na zákonnost úřadem práce vydaného rozhodnutí o jeho žádosti.
6. Žalobce s tímto nesouhlasil a žalobě namítal nesprávnost tohoto závěru žalovaného. Podle žalobce žalovaný porušil ustanovení § 51 odst. 3 a § 50 odst. 4 zákona o zaměstnanosti,

který se na žalobce vztahuje. Důkaz o pojištění doložil před rozhodnutím o odvolání. Nemohl ho předložit dříve, protože ještě nebyl vytvořen. Navíc si jej měl obstarat úředník sám. Není pravdou, že za dobu podnikání nebyl pojištěn, když doklad o pojištění doložil. Podle § 54 odst. 1 zákona o zaměstnanosti ve spojení s § 82 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, měl žalovaný dodatečně podporu v nezaměstnanosti zvýšit. Postup žalovaného považuje za šikanu.

7. Žalobce se mýlí.

8. Ze správního spisu krajský soud ověřil, že žalobce požádal o podporu v nezaměstnanosti od 1. 8. 2024 dne 3. 8. 2024. Uvedl mj., že podnikání ukončil k 31. 7. 2024. Úřad práce si vyžádal potvrzení ÚSSZ o evidenci žalobce jako osoby samostatně výdělečně činné a doby důchodového pojištění žalobce v posledních třech letech. Dne 6. 8. 2024 ÚSSZ potvrdil, že žalobce byl jako OSVČ důchodově pojištěn v době od 1. 2. 2021 do 31. 7. 2021, od 1. 12. 2022 do 31. 12. 2022 a od 1. 8. 2023 do 31. 8. 2023, v rozhodném období celkem tedy 2 měsíce. Dále uvedl, že žalobce není přihlášen k důchodovému pojištění v kalendářním roce, ve kterém je vydáváno toto potvrzení, a neuhradil zálohy na důchodové pojištění, jejichž splatnost ke dni vydání potvrzení vypršela. V evidenci jako OSVČ byl žalobce od 1. 7. 2024 do 31. 7. 2024, od 1. 8. 2023 do 31. 8. 2023, od 1. 12. 2022 do 31. 12. 2022 a od 1. 2. 2021 do 31. 7. 2021. Žalobce dne 25. 9. 2024 založil potvrzení ÚSSZ z téhož dne, ze kterého na rozdíl od předchozího potvrzení vyplývá, že žalobce je přihlášen k důchodovému pojištění v kalendářním roce, ve kterém je vydáváno toto potvrzení a uhradil zálohy na důchodové pojištění, jejichž splatnost ke dni vydání tohoto potvrzení vypršela, a to za dobu 1. 7. 2024 do 31. 7. 2024.

9. Podle § 39 odst. 1 zákona o zaměstnanosti, *nárok na podporu v nezaměstnanosti má uchazeč o zaměstnání, který a) získal v rozhodném období (§ 41) zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění podle zvláštního právního předpisu ^{32g} v délce alespoň 12 měsíců (dále jen „předchozí zaměstnání“); překrývají-li se doby důchodového pojištění, započítávají se jen jednou, b) (...).*

10. Podle § 41 odst. 2 zákona o zaměstnanosti, *není-li splněna podmínka stanovená v § 39 odst. 1 písm. a) předchozím zaměstnáním, lze tuto podmínku splnit i započtením náhradní doby zaměstnání. Do předchozího zaměstnání se nezapočítává doba důchodového pojištění získaná zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností v době vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání (§ 25 odst. 1 a 3) a krátkodobým zaměstnáním. Překrývají-li se doba důchodového pojištění získaná zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností a náhradní doba zaměstnání, započítává se do předchozího zaměstnání přednostně doba důchodového pojištění získaná zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností. Podle odstavce třetího písm. d) za náhradní dobu zaměstnání se považuje doba osobní péče o fyzickou osobu, která se podle zvláštního právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost) 3a), pokud s uchazečem o zaměstnání trvale žije a společně uhrazují náklady na své potřeby; tyto podmínky se nevyžadují, jde-li o osobu, která se pro účely důchodového pojištění považuje za osobu blízkou.*

11. Podle § 50 odst. 2 zákona o zaměstnanosti, *výše podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci u uchazeče o zaměstnání, který naposledy před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání vykonával samostatnou výdělečnou činnost, se stanoví procentní sazbou z posledního vyměřovacího základu ²¹⁾ v rozhodném období přepočteného na 1 kalendářní měsíc.*

12. Podle § 51 odst. 1 písm. a) zákona o zaměstnanosti, *podpora v nezaměstnanosti se uchazeči stanoví za první 2 měsíce ve výši 0,15násobku, další 2 měsíce ve výši 0,12násobku a po zbývajících podpůrných dobu 0,11násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o tuto podporu, jestliže splnil podmínku doby předchozího zaměstnání [§ 39 odst. 1 písm. a)] započtením náhradní doby a tato doba se posuzuje jako poslední zaměstnání.*
13. Mezi účastníky není sporu o splnění podmínek pro nárok na podporu v nezaměstnanosti, uvedených v § 39 odst. 1 pod písmene b) a c), zákona o zaměstnanosti, které soud z tohoto důvodu ani necitoval, tedy že žalobce o poskytnutí podpory požádal a není poživitelem starobního důchodu. Není spor ani o rozhodné období, kterým jsou je podle § 41 odst. 1 zákona o zaměstnanosti *poslední 2 roky před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání*. V posuzované věci je to doba od 1. 8. 2022 do 31. 7. 2024. Není ani sporu o tom, zda žalobce splnil podmínku získání potřebné doby 12 měsíců důchodového pojištění podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona o zaměstnanosti.
14. Spor je o to, co bylo posledním *předchozím zaměstnáním* ve smyslu této legislativní zkratky definované v § 39 odst. 1 písm. a) zákona o zaměstnanosti před podáním žádosti o podporu v nezaměstnanosti. Podle toho, co bylo tímto posledním předchozím zaměstnáním, se vypočte výše podpory (viz výše citovaný § 50 odst. 2, § 52 a § 51 odst. 1 písm. a) zákona o zaměstnanosti).
15. Legislativní zkratka *předchozí zaměstnání* znamená takové zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, kterou žadatel získal dobu důchodového pojištění podle zvláštního právního předpisu. Tímto právním předpisem je odkazovaný zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Konkrétně je odkazováno na § 11 odst. 1 písm. a) tohoto zákona, podle kterého *dobou pojištění je po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 a v § 5 odst. 4, za kterou bylo v České republice zapláceno pojistné*. Podle § 5 odst. 1 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, *pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni osoby samostatně výdělečně činné*. Má – li být tedy posledním předchozím zaměstnáním podnikání osoby samostatně výdělečně činné, musí být tato osoba přihlášena k účasti na důchodovém pojištění a zaplatit pojistné. Samotný výkon podnikatelské činnosti bez přihlášky k důchodovému pojištění a zaplacení pojistného tady není *předchozím zaměstnáním* ve smyslu této legislativní zkratky.
16. Podle žalobce předchozím zaměstnáním nebyla péče o maminku, ale podnikání jako osoba samostatně výdělečně činná, když byl v červenci 2024 evidován jako OSVČ. V tom se však žalobce mylí.
17. Žalobce byl nesporně v červenci 2024 evidován jako osoba samostatně výdělečně činná. Nebyl však důchodově pojištěn. K důchodovému pojištění se přihlásil a pojištění doplatil až po 6. 8. 2024, tedy po podání žádosti o podporu v nezaměstnanosti. To vyplývá z citovaných potvrzení ÚSSZ a žalobce ani nic jiného netvrdí. Splnění podmínek pro přiznání podpory v nezaměstnanosti je však třeba zkoumat ke dni podání žádosti o podporu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2013, č. j. 7 Ads 90/2016-33, bod 30 nebo rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. 8. 2020, č. j. 62 Ad 5/2020-14, zejm. odstavec 18). Skutečnosti vzniklé následně jsou pro přiznání podpory nerozhodné. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku 1 Ads 236/2016-29 ze dne 9. 11. 2016, *osoby samostatně výdělečně činné se mohou účastnit důchodového pojištění a mohou se zpětně přihlásit k důchodovému pojištění a doplatit příslušný odvod důchodovému*

systému.(...) Avšak pro účely vydání rozhodnutí o přiznání podpory v nezaměstnanosti je klíčové, zda je žadatel účasten důchodového pojištění v určitém období a tato skutečnost je zřejmá v době vydání rozhodnutí, nikoliv až o několik měsíců později, kdy se žadatel zpětně přihlásí k důchodovému pojištění (viz odst. 22). (...) proto tehdejší stěžovatel nesplnil podmínku pro přiznání podpory nezaměstnanosti v požadované výši, neboť nebyl přihlášen k důchodovému pojištění v rozhodné době (viz odst. 22).

18. V nyní posuzované věci rozhodná doba skončila 31. 7. 2024. K tomuto datu nebyl žalobce při podnikání důchodově pojištěn. Žalobce se k blíže neurčenému datu někdy v době do 25. 9. 2024 zpětně přihlásil k důchodovému pojištění a pojištění doplatil. Tím však již nemohl zvrátit původní stav, že v červenci 2024 důchodově pojištěn nebyl.
19. Podle žalovaného byla posledním předchozím zaměstnáním náhradní doba zaměstnání, spočívající v péči o matku žalobce, která byla osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve druhém stupni.
20. Žalovaný má pravdu. Žalobce splnil všechny předpoklady pro aplikaci § 51 odst. 1 písm. a) zákona o zaměstnanosti. Žalobce splnil podmínku doby předchozího zaměstnání podle § 39 odst. 1 písm. a) započtením náhradní doby, která spočívala v osobní péči o svou maminku, osobu závislou na péči v druhém stupni. Bez této náhradní doby potřebnou dobu předchozího zaměstnání nesplnil, což ani není mezi účastníky sporné. O maminku pečoval v červenci 2024 a tento měsíc byl náhradní dobou zaměstnání. Žalobce tak splnil podmínku doby předchozího zaměstnání započtením náhradní doby a tato doba byla posuzována jako poslední předchozí zaměstnání.
21. Na žalobce naopak nedopadá ustanovení § 50 odst. 4 zákona o zaměstnanosti. Podle něj, *ukončil-li uchazeč o zaměstnání v rozhodném období ve stejný den více zaměstnání nebo zaměstnání a samostatnou výdělečnou činnost, které jsou dobou důchodového pojištění, výše podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci se stanoví z částky, která se rovná součtu průměrných měsíčních čistých výdělků nebo součtu průměrného čistého měsíčního výdělku (výdělků) a vyměřovacího základu.* Žalobce v rozhodném období ve stejný den neukončil více zaměstnání nebo zaměstnání a samostatnou výdělečnou činnost, které jsou dobou důchodového pojištění. Žalobce v rozhodném období vykonával výdělečnou činnost s účastí na pojištění po dobu dvou měsíců a současně nepřetržitě pečoval o svou maminku, která je závislá na péči v II. stupni. I když péče o sobu blízkou v druhém stupni je náhradní dobou pro splnění podmínky potřebné doby důchodového pojištění, není zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností. Předpoklad pro aplikaci § 50 odst. 4 zákona o zaměstnanosti tedy u žalobce nenastal.
22. Žalobce tvrdí, že doklad o jeho pojištění v červenci 2024 nebyl v době podání žádosti o podporu v nezaměstnanosti vytvořen a že k němu měl žalovaný přihlédnout v odvolacím řízení, až vytvořen byl. Pro posuzovanou věc je však podstatné, zda žalobce byl ke dni podání žádosti o podporu důchodově pojištěn v červenci 2024. To splněno nebylo, což vyplývá z potvrzení ÚSSZ ze dne 6. 8. 2024, kde je výslovně uvedeno, že žalobce v roce 2024 nebyl přihlášen k důchodovému pojištění. Následná změna v této věci není pro určení výše podpory relevantní. Žalovaný proto správně nezměnil výši podpory postupem podle § 54 odst. 1 zákona o zaměstnanosti¹, protože podpora žalobci nebyla

¹ § 54 odst. 1 zákona o zaměstnanosti: *Zjistí-li se dodatečně, že podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci byla uchazeči o zaměstnání neprávem odeprána nebo přiznána anebo poskytována v nižší částce, než v jaké náležela, anebo přiznána od pozdějšího dne, než od kterého náležela, dodatečně se přizná nebo zvýší a*

neprávem přiznána v nižší částce. Ustanovení § 82 odst. 4 správního řádu, kterého se žalobce dále dovolává, na uvedenou situaci rovněž nedopadá, neboť to řeší přípustnost novot v řízení (nové skutečnosti a důkazy), které účastník nemohl uplatnit dříve. V posuzované věci však jde o to, že nová skutečnost – zpětné dopojištění důchodového pojištění – nemá na uplatněný nárok vliv, nikoliv o to, že by k ní žalovaný v odvolání nepřihlédl.

23. Správní orgány tak na situaci žalobce aplikovaly správní ustanovení, napadené rozhodnutí je zákonné a žaloba důvodná není. Krajský soud ji proto zamítl.
24. V řízení byl plně procesně úspěšný žalovaný, který v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení; procesně neúspěšnému žalobci právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení. (výrok II.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 3. září 2025

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně

doplatí. Obdobně se postupuje, bylo-li příslušným orgánem rozhodnuto, že skončení pracovněprávního nebo jiného pracovního vztahu v případě uvedeném v § 39 odst. 2 písm. a) a b) je neplatné.

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.